

VEGYESEK.

Jegyzőkönyv az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályának 1892. évi februárius hó 14-én tartott közgyűléséről.

Jelen voltak: Dr. Belky János elnökön s a titkáron kívül huszonhat tag.

I. Elnök a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Tisztelt Közgyűlés!

Szakosztályunk az Erdélyi Múzeum-Egylettel kapcsolatos szervezetében ez alkalommal 8-ik közgyűlését tartja. Az 1884. évi közgyűlés egyhangu határozata alapján a kolozsvári orvos-természettudományi társulat, mint ilyen megszűnt és megalkotta a Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályát.

Nyolcz év egy culturalis egyesület történetében elég idő arra, hogy tájékozódást szerezzünk annak haladása, terjedése vagy hanyatlása felől, mértékül véve az egyesület célja, az orvosi és természettudományi ismeretek művelése és terjesztése körül kifejtett működését, és az ezen cél iránt a rokontörekvésűek körében keltett érdeklődést, melyet tagjai számának hullámzásában találunk kifejezve.

Szakosztályunk szellemi inventáriumának, az Értesítőnek ezen nyolcz év alatti gyarapodása azt mutatja, hogy az említett cél felé való törekvésünkben a haladás útján vagyunk, hogy Értesítőnk évről évre, tartalmának becseinél fogva is, folyton emelkedőben van, terjedelmére pedig a múlt évben eddig el nem ért magaslathoz közelített elő. Ha ehhez felemlítem, hogy Értesítőnk útján a múlt évi közgyűlésen felolvasott jelentés szerint összesen 90, ezek közül 61 külföldi szakfolyóirattal állunk csereviszonyban, akkor megelégedéssel tekinthetünk szakosztályunk szellemi táplálkozásának ezen dúsan terített asztalára, melynek örömeit csak ezen folyóiratok kellő elhelyezését akadályozó, de választmányunk által remélhetőleg rövid idő alatt megelégedésünkre megoldott helyszűke zavarja meg.

Szakosztályunk tagjainak száma évről-évre nem rohamosan, de folytonosan szaporodik, általuk gyarapodik szakosztályunk gyűmölcsozó szellemi tőkéje, melynek kamatai szakosztályunkat oda fogják emelni, a hol mindnyájan látni óhajtjuk, az orvosi és természettudományok terén folyó szellemi verseny és küzdelem tényezőinek csatájában az első sorba. Úgy legyen!

Ezzel a kívánsággal nyitom meg közgyűlésünket, hálás köszönetet mondva

a t. szakosztálynak két évi elnökségem alatt irántam tanusított jóakaratu támogatásáért.

A múlt évi közgyűlés hitelesített jegyzőkönyvét van szerencsém bemutatni; felkérem az ezen közgyűlésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére Abt Antal és Genersich Antal tagtárs urakat, a t. titkár urat pedig jelentésének előterjesztésére.

A közgyűlés a megnyitót éljenzéssel fogadta.

II. A titkár jelentése.

Tisztelt szakosztályi Közgyűlés!

Jelentésem, a bele tartozó tárgyak ezuttal való mineműségénél fogva, a szokottnál kissé terjedelmesebbül ütött ki. Nem akarván pedig visszaélni a tisztelt Közgyűlésnek ezennel megkért becses türelmével, a bevezetésre csábító reflexiók mellőzésével, egyenesen a tárgyhoz fogok. Nyolcz pont alá foglalom jelentésemet, a következő czimeken: I. Orvosi szakülések, II. Természettudományi szakülések, III. Nyilvános előadások, IV. Megjegyzések a három első pont alatt felsorolt működéshez, V. Az Értesítő, VI. A választmány működése, VII. A tagok létszáma, VIII. A pénztári folyamat.

Egyébiránt szigoruan ragaszkodni iparkodom az eddigi titkári jelentések szelleméhez.

I. Orvosi szakülés kilencz volt; datum szerint január 31., február 20., február 28., márczius 21., ápril 30., szeptember 18., október 23., november 13., december 18-án. Ezeken összesen 15 szerző 31 czim alatt értekezett, és pedig betű rendben:

1. Adler Sándor. Foghúzás fájdalom nélkül. (A legújabb amerikai kéjgáz-készülék bemutatása).

2. Dr. Ákontz Károly. Betegbemutatás.

3. Dr. Belky János. Bemutatás: idegen test a jobb szivpitvarban.

4. Dr. Brandt József. a) Egy az arteria temporalis profundából fejlődött aneurysma, beteg bemutatással, b) Betegbemutatás, c) Aneurysma cistoides, betegbemutatással.

5. Dr. Engel Gábor. Az országos kórház nőgyógyászati osztályának esetei.

6. Dr. Géber Ede. a) Tuberkulinnal kezelt lupuszos betegek bemutatása. b) Egy lupuszos beteget mutatott be, a kinél a Koch-féle szert alkalmazta. c) Valjon a pemphigus és a dermatitis herpetiformis ugyanazon bántalomnak tekintendő-e? betegbemutatással.

7. Dr. Genersich Antal. a) Meggyógyult trichinosis emberben, kórbonecz-tani készítményekkel. b) Önként kivetett nagy epekő. c) Peritonitis perforativa (in neonato), kórbonecz-tani bemutatással. d) Adatok a trichinosis oktanához. e) Májfátyol, kórbonecz-tani készítmény bemutatásával. f) Féregpeték epekőben, bemutatás

8. Dr. Genersich Gusztáv. a) A veszületett szivbántalmakról, egy ide-

vágó eset bemutatásával. b) Tricuspidalis-insufficiencia esetének bemutatása. c) Májtályog esete. d) Oesophagitis exfoliativa.

9. Dr. Hantz Mihály. Az aorta-ivból rendellenesen eredő üterekről.

10. Dr. Höntz Kálmán. a) Az epispadiáról és exstrophia vesicaeról, beteg-bemutatással. b) Trepanatio processus mastoidei két esete. c) A dermatol a sebkezelésben.

11. Dr. Klug Nándor. a) A gyomor fedősejtjei nem csak a savat, hanem a pepsint is kiválasztják. b) Adatok az emésztés és felszívódás élettanához.

12. Dr. Mégay Gyula. a) Koch-féle kezelés alatt elhaltakban talált kórbonecz-tani eltérések. b) Agy-aneurysmakról.

13. Olsavszky Viktor. Az izom-munka befolyása a phosphorsav kiválasztására kutyánál.

14. Dr. Preysz Kornél. A táplálkozás befolyása a phosphor kiválasztására.

15. Dr. Purjesz Zsigmond. Pylorus carcinoma 33 éves egyénnél.

II. Természettudományi szakülés öt volt; és pedig február 27., április 24., május 29., november 6 és december 18-án, a melyeken 14 szerzőnek 25 tárgyról szóló értekezése fordult elő. — A névsor betűrendben:

1. Dr. Abt Antal. A moraviczai magnetit és az aczél mágneses viselkedésének összehasonlítása.

2. Dr. Apáthy István. Az izomrostoknak összehúzóerő s az idegrostoknak vezető elemeiről. (Jelentés legújabb búvárlatai felől készítmények bemutatásával)

3. Dr. Bálint Sándor. a) Ismerteti a múzeum ásványföldtani gyűjteménye számára újonnan beszerzett Ursus spaleus (barlangi medve) csontvázát. b) Bemutatja a Blicca Björkma nevű, Erdélyre nézve új halfaj két példányát. c) Ismerteti a Calliphora (Musca) vomitoria nevű légy álczáit, melyeket egy beteg ember ürülékében találtak a helybeli belgyógyászati klinikán. d) A Méhely Lajos és Cserni B. által említett Oryctes nasicornis nevű bogárnak Erdélyben való előfordulásáról. e) Bemutatja és ismerteti Szekeres Fr. Ödön „A rovargyűjtő” című kis kézikönyvét. f) A múzeumokról.

4. Dr. Farkas Gyula. Nem polaris többszörös elektromosság. (Előleges jelentés).

5. Fuchs Károly. a) A növekvés rétege gömbhéjban. b) Algebrai egyenletek gyökeinek meghatározására szolgáló készülék. c) Elemi pörgettyű elmélet.

6. Hangai Octáv. Délamerika s a Csendes-Oceán szigeteinek újabb leföhelyeiből való guanók és más nevezetesebb phosphátok, bemutatással.

7. Dr. Jahn Károly. A brassai városi ivóvíz-vezeték vizének chemiai elemzése.

8. Dr. Koch Antal. a) Újabb erdélyi ősemős-maradványok ismertetése és bemutatása. Két közlemény. b) Jelentés a múlt nyáron Erdélyben végzett földtani kutatásaimról c) Bemutat néhány újabb kövületet Kolozsvár vidékéről. d) Új őslény-leletek Erdélyben.

9. Dr. Martin Lajos. A madárszárny általános elmélete III. közlemény.
10. Mártonfi Lajos. Földtani viszonyok és történelem előtti idők nyomai a Mezőségeen.
11. Pungur Gyula. Adatok Szilágymegye Orthoptera-faunájához.
12. Ruzitska Béla. A saccharinról és annak mennyileges meghatározásáról.
13. Dr. Schlesinger Lajos. A geodetikus görbülésről.
14. Dr. Szokol Pál. Függvények differencialisának meghatározására vezető műveletről.

III. Nyilvános („népszerű”) előadást kettőt rendezett a Szakosztály. Az egyiket Rudas Gerő dr. tartotta a fogakról, december 5-én, a másikat Rosenthál Béla dr. tartotta, az egészséges és a beteg gyermekről, december 21-én. Tehát mindegyik előadás orvostani tárgyról szólt. A jelenvolt közönség mindkettőt nagy érdeklődéssel hallgatta.

IV. Megjegyzések a felsorolt működéshez. 1. Genersich Antal professornak a Trichinosisra vonatkozó vizsgálatai, a melyek különösen itt Kolozsvárott tenyésztő patkányokra és itteni hentesárukra terjeszkedtek ki, oly eredményekkel végződtek, hogy az orvosi Szakosztály czélszerűnek találta azokról a m. kir. miniszerelnök urat és a m. kir. földmívelési miniszer urat értesíteni, ami az Értesítőben megjelent értekezések különlenyomatainak melléklésével az elnökség útján meg is történt. A választmánynak november 1-én tartott ülésében dr. Belky János szakosztályi elnök ez intézkedést bejelentette, s a Választmány helyeslőleg vette ezt tudásul. 2. Az október 23-án tartott orvosi szakulást Genersich Antal dr. az orvosi szakülések elnöke, boldogult Géber Ede professor szakosztályi tag elvesztéséről és Virchow Rudolf berlini professor 70. életének jubileumáról való kegyeletes, illetőleg méltatólagos megemlékezésekkel nyitotta meg. 3. A szaküléseken előfordult értekezéseket többnyire maguk a búvárok olvasták fel, vagy ismertették. s az orvostudományi értekezések közül csak egyet, a természettudományiak közül ötöt terjesztettek elő, erre a szerzőktől felkért szakosztályi tagok. Még pedig Olsavszky Viktor értekezését (I. 13) Klug Nándor professor, Jahn Károly dr.-ét (II. 7) Fabinyi Rudolf professor, Fuchs Károly (II. 5), Schlesinger Lajos dr. (II. 13) és Szokol Pál dr. (II. 14) értekezéseit Farkas Gyula professor, végül Mártonfi Lajosét (II. 9) Koch Antal professor ismertették. 4. Hogy nyilvános előadás csak kettő volt és ezek is az év végső havában rendezettek, annak az az oka, hogy a pénztár állására való tekintettel a Választmány beleegyezésével a titkár az ilyen előadásokról való gondoskodástól tartózkodott. A jelen 1892. évben azonban már ismét volt két nyilvános előadás, a melyek egyébiránt az új szakévet illetik, és mások is kilátásba vannak helyezve, a melyek előirányzása elől daczára a pénztár 1891. évi folyama hátrálékos záródásának, nem csak nem térhetett ki a Választmány, de kiváló örömmel fogadta el a rendezésük iránt tett indítványt. Az előbb említett két előadást, számos kísérlet bemutatásával Pfeiffer Péter dr. tartotta igen élénken érdeklődő nagy közönség előtt az energia átalakulásáról. A kilátásba helyezett és bizonyosan nagy érdekű, fölöttébb tanulságos és vonzó előadások

chemiai tárgyuak, a melyekre Fabinyi Rudolf professor sziveskedett vállalkozni.

V. Az *Értesítő* magyar nyelven 21 orvostani eredeti közleményt 13 szerzőtől; az 1890. évi magyar orvosi szakirodalom jegyzékét; 16 természettudományi és menyiségtani eredeti közleményt 15 szerzőtől; az 1890 évi menyiség-tan-termesztudományi havi szakirodalom jegyzékét; két orvostudományi népszerű előadás szövegét; a népszerű előadások füzetében egy a múzenmokról szóló ismertetést, a mely a Választmány határozatából jelent meg, ez alatt a rovat alatt; tartott szakülések jegyzőkönyvét; az 1890. év folyamán a Szakosztálylyal csereviszonyban állott társulatok jegyzékét; a Múzeum-Egylet ásvány-földtani, növénytani és állattani osztályáról 1890-re szóló jelentéseket; a tagok névsorát; a Szakosztály ügyvitelére vonatkozó közléseket, végül figyelmztetést tartalmazott a Pallas Magyar Lexikonára. Az eredeti közleményeket vagy ezek kivonatait nagyobbrészt, továbbá a szakülések jegyzőkönyveit német nyelven is tartalmazza. Kétségen kívül főleg ennek a körülménynek az alapján tartható fen és fejlesztethető a csereviszony, a melyet Koch Antal professor tagtársunk a lefolyt évben is nagyérdemű buzgalommal ápolt.

Tíz táblán és egy szöveg-közi lapon összesen 27 ábra van az 1891. év, *Értesítő*-ben, a mely 7 füzetben jelent meg: háromban az orvostudományi szakoni háromban a természettudományi szakon és egyben a népszerű szakon. Az 1890 szakév utolsó választmányi ülésén hozott s a mult évi közgyűlésen is bejelentett ama választmányi határozat, hogy azontúl szabatlan számú s terjedelmű füzetekben s a körülményekhez mért tetszőleges, esetleg kis időközökben jelenhessék meg az *Értesítő*, az elmúlt 1891. szakév folyamán abban nyilvánult, hogy aránytalan időközökben és aránytalan terjedelmekben jelentek meg a füzetek, azonban kis időközökben több részletben való megjelenésüknek a szüksege ennek az évnek a folyamán nem merült fel.

A tárgymutatókat nem számítva, 794 lapon, tehát $49\frac{5}{8}$ iven jelent meg az *Értesítő*. Ebből az orvosi szakra 302 lap, tehát $18\frac{1}{16}$ iv; a természettudományira 365 lap, tehát $22\frac{13}{16}$ iv; a népszerűre 127 lap, tehát $7\frac{13}{16}$ iv esik. 1890-ben $46\frac{7}{8}$ ivnyi terjedelemmel jelent meg és így az 1891-iki $2\frac{3}{4}$ ivvel bővebb, mint az volt.

Ilyen nagy terjedelmű még nem volt az *Értesítő*; ugyanis az előző években legterjedelmesebb 1884-ben volt, a mikor 41 ivet tett.

Itt legyen megemlítve, hogy a Múzeum-Egylet alapszabályainak és Szakosztályunk ügyrendjének rendelkezésünkre állott példányai elfogyván, Választmányunk azoknak 500 példányban való kinyomatását határozta. A kinyomatás megtörtént s az alapszabályok s az ügyrend egy közös tizenhatodrés lapú füzetben $1\frac{1}{4}$ iv terjedelemmel megjelent. Az *Értesítő* a címjegyzékkel és ez a kiadvány, együtt $61\frac{3}{4}$ ivet teszen.

Az 1891. évi *Értesítő* szerkesztésével a Választmány a maga első ülésén folytatólagosan Belky Jánost, Koch Antal és Farkas Gyulát bizta meg, és pedig első az orvosi szak, másodikat a természettudományi, harmadikat a népszerű szak szerkesztésével. A kiállítás folytatólag Ajtai K. Albert helybeli nyomdász

12. Nagy Lajos egyet. tanársegéd.
13. Androvich Sándor orvosn.
14. Rozsnyai Kálmán gyógyszer. h.
15. Kovács Béla tanítókép. tanár.
16. Héjjas Imre egyet. h.
17. Pálfi Mór egyet. h.
18. Karsay Gyula keresk. isk. tanár.
19. Fuchs Károly főgymn. tanár Pancsován.
20. Genersich Vilmos orvosn.
21. Ákoncz Antal „
22. Ambrus Pál „
23. Barthá László „
24. Cracianu Romulus „
25. Eckert Jenő „
26. Fodor Ferencz „
27. Konczvald Vilmos „
28. Meskó Aladár „
29. Moldován Nerva „
30. Markovits Jakab „
31. Papp Zsigmond „
32. Popu Titus „
33. Szombathelyi Gábor „
34. Wasserstrom Adolf „

Összesen 29 helybeli és 5 vidéki új tag. Ezekhez csatlakoznak, a múlt évi közgyűlés választása alapján:

35. Bánfi István egyet. tanársegéd.
36. Székely-Mikó-kollegium Sepsi-szt.-Györgyben.

VII. A tagok létszáma. Azok közül a helybeli tagok közül, kiknek a névsora még a múlt évi Értesítő első orvosi füzetében közölve volt, meghaltak *Berde Áron dr.* nyung. egyetemi tanár, *Géber Ede dr.* egyetemi tanár, *Hintz György dr.* gyógyszerész és egyetemi m. tanár. A vidéki tagok közül meghaltak *Demeter Károly dr.* ref. koll. tanár M.-Vásárhelyen, *Felszeghy János dr.* K.-Kük.-m. főorvos D.-Szt.-Mártonban, *Grandpierre Károly* távirói titkár Debreczenben, *Regéczy Nagy Imre dr.* egyetemi tanár Budapesten. Szomoruan kell nélkülöznünk ezentúl az elhunyt tagtársainkat sorainkból. Némelyikükről már múlt évi jelentésemben kellett volna megemlékezni, azonban a miatt, hogy csak az utóbbi szakév folyamán értesültem halálukról, mostanra maradt a gyászos kötelességem teljesítése. Velök három helybeli és négy vidéki tag neve törlődött a lajstromból.

Az elmúlt szakév folyamán egyik gondomná tettem a névsor pontos megállapítását és ebben nagy segélyemre volt vidéki hátrálékos tagdíjainak postai megbízás útján való beszerzése. Szorgos revisió alá fogtam a listát, és ha most a múlt szakévben közölt névsoron megállapításaim szerint eszközözlendő változásokat névszerint bejelentem, ezt már csak azért is kötelességemnek tartom, hogy alkalmat nyújtsak a tisztelt Közgyűlésnek a netalán még eszközözlendő igazítá-

sokra s ez által az ügyvitel szoros érdekében álló, a jövőre nézve biztos kiindulásul szolgálható statisztika betetőzésére.

1. A mai napig előző évi kimutatással szemben kilépésüket bejelentették, vagy a Szakosztályal való közösségből hallgatagon kiváltak, illetőleg a választmány által kiléptetteknek tekintettek a következő volt helybeli tagok, akiknek a neve után jegyzett évszám a belépésük idejét jelenti: Csutak Lajos (1885), Gamauf Vilmos (1876.), Heinrich József (1888.), Krantz Gyula (1891.), Nyiredi Ernő dr. (1888.), Tüske Ferencz dr. (1876.); és a következő vidéki tagok: Bodnár Lajos (1889.), Czinege István (1878.), Czeglédi A. F. Emil (1887.), Fekete János (1881.), Gärtner Kálmán (1885.), Guta József (1888.), Ilnczy Mihály (1890.), Lichtenegger Lajos dr. (1886.), Nemes Félix Dénes dr. (1888.), Olasz Gyula (1879.), Török Péter (1884.), Vasady Lajos (1890.); összesen hat helybeli és tizenkét vidéki volt tagtársunk. 2. Az addig helybeli tagok közül vidékiekké lettek Bém László, Berks Lajos dr., Bókai Árpád dr., Istvánffy Gyula dr., Jancsik Imre dr., Klug Nándor dr., Léway Ede dr., Láncty Gyula dr., Osváth Gerő dr., Russu Viktor, Scwhab Frigyes, Vajna Vilmos dr., Vidovich Béla dr., összesen tizenhárom. Ellenben vidékiből helybelivé lett Csáky József gr. 3. A már jelentettem 31 új helybeli tag nevén kívül a helybeli tagok névsorába iktatandók: Biró Gyula, Fein Hermann, Flittner Károly, Finály Henrik dr. m. t., Kövári Ernő, Kiss Tamás, Löte József dr., Moldován György, Mégay Gyula, Preys Kornél dr., Tóth József, Turner Adolf dr. m. t., Urbanecz Ede, Winkler Gyula, a kiknek a neve különböző természetű okokból hiányzott az utolsó összeállításból. Kiemelem azonban, hogy Finály Henrik dr. és Turner Adolf dr. régi múzeumi tagok, jogukkal élve, egyszerűen szakosztályunkba léptek és igen szívesen látott új szakosztályi tagoknak tekintendők. Eszerint a lefolyt szakévben választott helybeli tagok neveivel együtt negyvenöt új név gazdagítja a helybeli tagok lajstromát. 4. A vidéki tagok névsorát a fentebb jelentett 6 vidéki új tag, s a helybeliek közül vidékiekké lett 13 tagon kívül Csathó János m. t., Czékus László, Comsia János, a marosvásárhelyi r. kath. gymnasium, s a székelyudvarhelyi állami reáliskola gyarapítja, összesen huszonnégy.

Ezek szerint a múlt évi jegyzékben foglalt helybeli tagok számos elhalálozás folytán 3-mal, kilépés folytán 6-tal, elköltözés folytán 13-mal apadván és összesen 45-tel szaporodván, összes gyarapodás 23. A vidékiek elhalálozás folytán 4-gyel, kilépés folytán 12-vel, ideköltözés folytán 1 gyl fogyván és 24-gyel szaporodván, összes növekedés 7, úgy, hogy a tagok létszáma egészben 30-al emelkedett.

Ekként most a helybeli tagok száma 143, a vidékieké 160, s az összes létszám 303. Van köztük egy örökítő tag és 36 múzeumi tag. Szakok szerint a helybeli tagok közt 76 van orvosi, 67 a termt. szakon, a vidékiek közt 70 az orvosi, 90 a termt. szakon.

VIII. A pénztári folyamat vázlatos kimutatására a következő csoportosítás szolgáljon.

B e v é t e l.

1. A Markusovszky-alapítvány az 1890.	
év végén jegyzett takarékpénztári	
kamatjával	42 frt 35 kr.

2. Pénztármaradék 1890-ről	56 frt 31 kr.
3. 89 helybeli tagdíj	267 frt — kr.
4. 167 vidéki tagdíj	334 frt — kr.
5. Postabélyeg megférítés a postai megbizások után	10 frt 44 kr.
6. Az Értesítő eladásából	6 frt 60 kr.
7. A forgó tőke takarékpénztári kamatja 1889. december 31-éről	11 frt 64 kr.
8. Benthagyott szerzői tiszteletdíj	3 frt 75 kr.
9. Múzeum-egyleti átalány	2000 frt — kr.
Összesen	2732 frt 09 kr.

K i a d á s.

1. Nyomdai költségek az azonnali fizetésre járó kamatok levonásával	1261 frt 06 kr.
2. Szerzői és szerkesztői díjak	1105 frt 75 kr.
3. Postai és különféle egyéb ügyviteli kiadások.	84 frt 62 kr.
4. Papirkereskedőnek csomagoló s egyéb papírneműért	20 frt 18 kr.
5. Könyvkötőnek	5 frt 70 kr.
6. Két visszatérített fölös helybeli tagdíj	6 frt — kr.
7. Titkár tiszteletdíja	100 frt — kr.
8. Szolgák jutalma	101 frt 72 kr.
Összesen	2685 frt 03 kr.

Ehez képest a Markusovszky-alapítványon 42 frt 35 kr és készpénzben 4 frt 71 kr maradt. Megjegyzendő azonban, hogy egy 62 frt 90 krról szóló jogos nyomdai számla kifizetetlen, amelylyel szemben az 1892. évre oly bevételi összeg, amely 1891-re is számítható lett volna, mindössze az 1891. után járó takarékpénztári kamatból áll, ami egyébiránt csak 17 frt 49 krt tesz.

A választmánynak ismételten gondját képezte az az aránytalanság, amely a szakosztály anyagi helyzete és szellemi termelése közt amannak a szükségére miatt fennforog. E gondjának a kifolyása volt tagszerzésre irányult és már említettem egyik határozata. Biztosan reményelhetni, hogy a tisztelt Közgyűlés által kijelölendő új választmány is magáévá teendő e határozatot De ha kivitele, amiire idő kell, késedelmezniék, vagy nem hozná meg a kívánt sikert, és ha a szakosztály szellemi tőkéje aránylagos túlkamatozását folytatni fogja, akkor valószínűleg kénytelen lesz az anyaintézmény, a Múzeum-Egylet áldozatkészségéhez folyamodni a választmány, mely esetleges elhatározásában majd támogatva érezheti magát egyfelől attól a tényről, hogy 36 múzeumi tagnak jár az Értesítő, a kiknek tagdíjától elesik a szakosztály, másfelől pedig és különösen támogatva érezheti magát attól az örömdetes körülménytől, hogy a csereviszony útján évente tetemes értéket képviselő kiadvány birtokába jut a múzeumi könyvtár. És talán magának a Szakosztálynak fokozottabb productiója is nyom valamit a mérlegen.

Kérve a tisztelt szakosztályi Közgyűlést jelentésemnek elnéző tudomásul vevésére, mely tisztelettel maradtam Kolozsvárott, 1892. febr. 14. aláíratos szolgálja Dr. Farkas Gyula s. k. titkár.

A közgyűlés a jelentés helyeslő tudásul vételének általános eljenzéssel adott kifejezést.

III. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése.

Bepel János dr. és Primics György dr., mint a szakosztályi választmányának 1892. évi február hó 7-én d. u. 4 órakor tartott üléséből felkért pénztárvizsgálók jelentése

Tisztelt Közgyűlés!

Szakosztályunk választmányának tisztelettel alulírt kiküldöttjei f. évi február hó 11-én d. u. 4 órakor az egyetem ásvány- és földtani intézetében mint közösen előre megállapított találkozó helyen, felkerestük dr. Farkas Gyula egy. tanár urat, mint az erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályának titkárát és megvizsgáltuk az általa kezelt, szakosztályunknak 1891. évi pénzügyeire vonatkozó számadásokat.

A bevételi és a kiadási napló tételeit a reájok vonatkozó okmányokkal összehasonlítva és megvizsgálva a takarékpénztári könyvecskéket, tapasztaltuk, hogy szakosztályunk vagyona a lefolyt évben is a legnagyobb pontossággal kezeltetett.

Az 1891. évre vonatkozó bevételi és kiadási mérlegben a folyó évi — február 7-ig, az utolsó választmányi ülésig terjedő — azon bevételek és kiadások is szerepelnek, melyek az 1891. évre vonatkoznak. A takarékpénztárban elhelyezett összegeknek 1891. évi kamatai a folyó 1892. évi bevételekhez számítottak.

Ezeknek tekintetbe vétele mellett szakosztályunk vagyoni állását a következőnek találtuk:

Bevétel volt 1891. évben.

1. Megelőző évi pénztári maradék . . .	96 frt 69 kr.
2. Múzeumegyleti átalány	2000 frt — kr.
3. Takarékpénztári kamat 1890. december 31-ről:	
a) 9901. sz. tak. pénzt. könyvecskén	5 frt 72 kr.
b) 9902. „ „ „ „	5 frt 92 kr.
c) 9784. „ „ „ „	1 frt 97 kr.
4. Tagdíjakból:	
a) 89 helybeli tag tagdíja	265 frt — kr.
b) 167 vidéki „ „	334 frt — kr.
5. Postai megtérítés	10 frt 44 kr.
6. Értesítő eladásából befolyt	6 frt 60 kr.
7. Benyújtott szerzői tiszteletdíj	3 frt 75 kr.
Összesen	2732 frt 09 kr.

Ezen bevételből kiadatok:

1. Nyomdai költségekre	1261 frt 06 kr.
2. Szerzői és szerkesztői tiszteletdíjak czimén	1105 frt 75 kr.
3. Postai és egyéb irodai költségekre	84 frt 62 kr.
4. Titkárság tiszteletdíjába	100 frt — kr.
5. Szolgák díjazása	101 frt 72 kr.
6. Papirkereskedői és könykötői számlára	25 frt 88 kr.
7. Tagdíj visszatérítésre	6 frt — kr.
Összesen	2685 frt 03 kr.
A bevételek összegből:	2732 frt 09 kr.
levonva a kiadások összegét:	2685 frt 03 kr.
Mutatkozik pénztári maradékul:	47 frt 06 kr.
melyből Markusovszky-féle alap	42 frt 35 kr.
Készpénz pedig:	4 frt 71 kr.
de ezen pénztári maradékkal szemben egy	62 frt 92 kros

ki nem fizetett számla létezik, melyet Ajtai Albert a készített nyomtatványokról állított ki. Az 1891. év tehát voltaképen 15 frt 86 kr. deficizzel fejeztetett be.

A folyó 1892. évre vonatkozólag a pénztárban találtatott:

Készpénz a befolyt f. évi tagdíjakból . . . 33 frt — kr.

Múlt évi takarékpénztári kamat:

a) 9901. sz. takarékpénztári könyvecsken . . . 7 frt 67 kr.

b) 9902. „ „ „ „ „ 9 frt 82 kr.

Egy kifizetett nyugtán 10 frt — kr.

Összesen . . . 60 frt 49 kr.

Ezek után kérjük a tekintetes Közgyűlést, méltóztassék a titkár urat a további elszámolás terhe alól fölmenteni.

Kolozsvárt, 189. február 14. A Tekintetes Közgyűlésnek alázasos szolgálai:
Dr. Benel János s. k., Dr. Primics György s. k.

A közgyűlés a jelentést tudásul veszi és a titkárt, Farkas Gyula drt, mint tiszténél fogva egyszersmind pénztárost, további elszámolás terhe alól fölmenti.

IV. Koch Antal dr. jelentése a csereviszony állásáról.

Tisztelt Közgyűlés!

A lefolyt évben az 5 év előtt megkezdett csereviszony ápolását és lehető fejlesztését ismét rám bízta volt a választmány. Én a megbízásnak annyiban igyekeztem megfelelni, hogy a megindított csereviszonyt rendszeren folytattam és a nekünk felajánlott új csereviszonyokat is elfogadtam. Mivel azonban a szakosztály a múlt évben sem kaphatott arra való külön helyiséget, hol a cserében beérkezett folyóiratokat és évkönyveket a tagok részére kényelmes használhatóság végett kithettük volna, és ez okból azokat ismét az erd. múzeum-egylet könyvtárának kellett beszoolgáltatnom: időelöttinek tartottam részünkről új lépéseket tenni arra nézve, hogy minél több külföldi tud. társulatot nyerjünk meg csere-

viszonyunknak. A múlt év folytán a tavalyi jelentésben kimutatott 16 hazai és 44 külföldi társulathoz vagy orv. term. tud. folyóiratokhoz hozzájöttek még a következők:

a) Hazaiak:

1. az alsó-fehérmegyei orvos-gyógyszerész-egylet Nagy-Enyeden.
2. a Magyar-Turista-Egyesület budapesti osztálya Budapesten.
3. az Erdélyi-Kárpát-Egyesület helyben.
4. a „Pester medicinisch-chirurgische Presse“ szerkesztősége Budapesten.

b) Külföldiek:

1. „Kgl. Böhmische Gesellschaft der Wissenschaften“ Prágában.
2. a „Gesellschaft zur Beförderung der gesamten Naturwissenschaften“

Marburgban.

3. a „Stavanger Museuma“ Stavangerben (Norvégia.)
4. a „Club Alpin de Crimée“ Odessában.

E szerint tehát jelenleg 20 hazai- és 78 külföldi, összesen tehát 98 tud. társulattal vagy orvos-term. tud. folyóiratok szerkesztőségével állunk csereviszonyos összeköttetésben.

Mely jelentésem szíves tudomásul vételét kérvén, maradtam a tekintetes Közgyűlésnek Kolozsvárt, 1891. február 14. alázasat szolgálja. Dr. Koch Antal s. k. mint a term. tud. szakbizottságnak tagja.

A közgyűlés a jelentést élénk éljenzéssel fogadja és elnök indítványára Koch Antal doktornak a csereviszony fentartása és fejlesztése körül kifejtett tevékenységeért ismételt köszönetet szavaz.

V. *Uj tagokul választattak* és pedig Genersich Antal dr. ajánlatára: Déri H., Kiss F., Mihó V.

VI. *Elnök* az Ügyrend 6. §. értelmében új elnök és titkár megválasztására szólítja fel a közgyűlést, megjegyezvén, hogy az elnök ezúttal a természettudományi, a titkár pedig az orvostudományi alosztályból választandó, és hogy az Ügyrend 14. §-ánál fogva minkét tisztviselő titkos választás alá esik. Szavazat szedőkül Lőte József dr. elöljáróval Primits György és Balta Gyula doktorokat kéri fel.

Ugy az elnöki, mint a titkári tisztségre 27 szavazat folyt be. Elnökül Farkas Gyula dr. 21., Fabinyi Rudolf dr. 4., Apáthy István dr. 1 és Koch Antal 1 szavazatot kapott. Titkárul Lőte József dr. 11, Davida Leo dr. 8, Lechner Károly dr. 8 szavazatot kapott. Eszerint 1892-re és 1893-ra elnök Farkas Gyula, titkár Lőte József lett.

VII. *Elnök* a két szakülési elnök, a két szakülési jegyző és hat választmányi tag választására szólítja fel a közgyűlést, megjegyezvén, hogy a hat választmányi tag közül három az orvostudományi és három a természettudományi alosztályból választandó s mindkét alszakra tartozó választásokban csak az illető alszak tagjai vesznek részt (Ügyr. 14. §.) Szavazat szedőkül felkéri, az orvos tud. alszakra Preys Kornél dr. előjáróságával Mégai Gyula és Prihoda Gyula doktorokat, a term. tud. alszakra pedig Kiss Tamás előjáróságával Lőrenthey Imre és Nyiredy Géza doktorokat.

Az orvosi szakon elnökül Genersich Antal dr. 9, Purjesz Zsigmond dr.

4 és Belky János dr. 1 szavazatot, jegyzőül Benel János dr. 10, Preysz Kornél dr. 3, Balta Gyula dr. 1 és Höncz Kálmán dr. 1 szavazatot; választmányi tagságra Purjesz Zsigmond dr. 11, Belky János dr. 10, Lechner Károly dr. 10, Davida Leo dr. 8, Benel János dr. 4, Lőte József dr. 2 és Genersich Gusztáv dr. 1 szavazatot kapott. Eként 1892-re az orvosi alszakon elnök Genersich Antal, jegyző Benel János, választmányi tagok Belky János, Davida Leo, Purjesz Zsigmond.

A természettudományi szakon elnökül Fabinyi Rudolf dr. 5, Koch Antal dr. 5 és Apáthy István dr. 1 szavazatot, jegyzőül Primits György dr. 9, Koch Ferencz dr. 1 és Pfeiffer Péter dr. 1 szavazatot, választmányi tagokul Abt Antal dr. 9, Apáthy István dr. 7, Fabinyi Rudolf dr. 6, Koch Ferencz dr. 4 és Lőrenthey Imre dr. 1 szavazatot kapott. Minthogy az elnökségre ketten egyenlő legtöbb szavazatot kaptak és választmányi tagságra ketten egyenlő harmad-sorban legtöbb szavazatot kaptak, még pedig mindkét esetben Fabinyi Rudolf dr. és Koch Antal dr., így köztük új választás vált szükségessé, a melyben elnökül Koch Antal dr. 5, Fabinyi Rudolf dr. 2 szavazatot, választmányi tagul pedig Fabinyi Rudolf dr. 4, Koch Antal dr. 2 szavazatot kapott. Ezekhez képest 1892-re a term. alszakon elnök Koch Antal, jegyző Primics György, választmányi tagok Abt Antal, Apáthy István, Fabinyi Rudolf.

Egyéb tárgy nem akadván, elnök befejezettnek nyilvánította az ülést.

Kolozsvárott, febr. 14. 1892.

Hitelesítjük:

Dr. Abt Antal.

Dr. Genersich Antal.

Dr. Farkas Gyula.
titkár.

